

Da li ste znali: MITROPOLIT RAŠKO PRIZRENSKI NIĆIFOR PERIĆ ROĐEN U BARANDI

MITROPOLIT RAŠKO PRIZRENSKI NIĆIFOR PERIĆ ROĐEN U BARANDI

Baranda, 28. novembar 2020;

Da li ste znali da je Baranda rodno mesto Nićifora Perića, srpskog jerarha Carigradske patrijaršije (do 1901. godine), mitropolita raško – prizrenskog (od 1901. do 1911. godine), a tokom Prvog balkanskog rata dobrovoljca u borbama za oslobođenje Kosova i Makedonije.

Mitropolit Nićifor Perić je bio čovek od akcije, temperamentan i ličnost nemirnog duha, tako da njegov životopis pomalo liči na junake avanturističkih romana. Rođen je u Barandi 4. decembra 1862. godine od oca Petra i majke Olimpije, a na krštenju je dobio ime Nikola. Osnovnu školu je završio u Barandi, potom je iz Austro-Ugarske prešao u Kneževinu Srbiju i u Beogradu završio gimnaziju redovno, a bogosloviju naknadno, kao već rukopoložen prezviter 1881. godine u Karanovcu.

Zamonašio se u manastiru Vračevšnici 14. septembra 1880. godine i iste godine rukopoložen za jerođakona, dok je za jeromonaha rukopoložen 1. marta 1881. godine. Po preporuci profesora bogoslovije Firmilijana upućen je u Bogolsoviju u Carigradu, koju je završio 1892. godine.

Nakon Carigrada bio je činovnik u kancelariji beogradskog mitropolita Mihaila Jovanovića, a potom je postao starešina manastira Ravanice ali je ubrzo, ponovo upućen u Carigrad gde je 1893. godine postavljen za profesora srpske gimnazije, a zatim prešao u službu Carigradske patrijaršije kao nastojatelj hrama Svetih apostola. Carigradski patrijarh Antim VII ga je proizveo u arhimandrita i na molbu Grka, Skopskog mitropolita Metodija, poslao za protosinđela u Skopskoj eparhiji.

Međutim, kada je posle Metodijeve smrti za njegovog naslednika ponovo došao Grk, Ambrozije, pobunio se slovenski narod i proterao novog mitropolita. Nićifora, kao jednog od narodnih vođa, carigradski patrijarh je kaznio i po „epitimiji“ ga proterao iz Skoplja na ostrvo Patmos gde je proveo nekoliko meseci 1897. godine. Na srpske molbe, patrijarh ga je vratio u Skoplje gde se kratko zadržao obavljajući zaduženja za carigradsku Patrijaršiju, a zatim još jednom kratko obavljao dužnost nastojnika crkve Svetih apostola u Farikeji.

Nakon smrti mitropolita Dionisija Petrovića za raško-

prizrenskog i skenderijskog mitropolita izabran je 1901. U poverenoj mitropoliji osnovao je važne institucije i doprineo uređenju crkvenog života. Ustanovio je Glavni prosvetni odbor i pododbore za rukovođenje školstvom u eparhiji, osnovao je Duhovni sud, kao i Mešoviti sud koji se bavio sporovima materijalne prirode. Pokrenuo je glasnik Eparhijske naredbe. Dao je doprinos u osnivanju „Fonda Crkve Svetog Đorđa“, koji je pomagao ekonomski napredak Srba. U vreme njegove uprave 1908. nastala je „Uredba Crkveno-prosvetne uprave pravoslavne Raško-prizrenske mitropolije“. Posebnu brigu je vodio o obnovi starih i izgradnji novih crkava. Juna 1901. osnovao je „Odbor za oduženje Visokih Dečana“, jer je taj manastir bio u teškoj finansijskoj situaciji. Doprineo je utemeljenju još jedne važne prosvetne institucije, Srpske gimnazije u Pljevljima. Insistirajući na proterivanju ruskih monaha iz Visokih Dečana i čvrstom pozicijom u pogledu očuvanja crkvenih privilegija, uključujući i nadležnosti nad školama, došao je u nesporazum sa Vladom Kraljevine Srbije, kao i sa osmanskim vlastima. Odbacujući kompromisne stavove profesora i rektora Bogoslovije u Prizrenu po tom pitanju, neposlušne je podvrgavao crkvenim kaznama. Dosledan u svojim uverenjima, više puta je nudio ostavku. Poslednji put to je učinio 1911. na predlog srpske vlade. Tu ostavku Velika crkva je prihvatila, a na njegovo mesto je došao Gavriilo Dožić, potonji patrijarh srpski. Njegov doprinos srpskoj nacionalnoj akciji u Staroj Srbiji je bio veliki, ali su u jednom trenutku beskompromisni stavovi koje je imao postali teret srpskoj diplomatskoj aktivnosti, zbog čega je praktično bio smenjen.

**Њ. Високопреосвештенство Нићифор,
Митрополит Рашко-Призренски, Егзарх
Горње Мизије итд. итд.**

„Цариградски Гласник“ доноси овај животопис митрополита г. Нићифора.

Рођен је 4. Децембра 1862. год. у селу Баранди, у Војничкој Граници, недалеко од Београда, од добрих и угледних родитеља Петра и Олимпије. У месту рођења свршио је основну школу, а затим у Београду продужио даље учење. Монашки чин примио је у манастиру Враћевшници, а код чувеног старешине архимандрита Гаврила, 14. Септембра 1880. г. и своје световно име Никола заменио и именом Нићифор. И ако је био сасвим млад кад је рукоположен за ђакона, њега је већ 1. Марта 1881. год., у недељу православља, ондашњи Жички епископ Вићентије, у чијој је епархији манастир Враћевшница, по дозволи митрополита Михаила, рукоположио у Карановцу за пресвитера, а водио је и на даље о њему бригу као добре ме сину, и дао му могућности да у Београдској Богословији настави своје стручно школовање.

Nakon povlačenja iz eparhijske službe bivši mitropolit Nićifor je živeo povučeno sve do izbijanja Prvog balkanskog rata 1912. godine, kada se ponovo vraća u Staru Srbiju kao dobrovoljac. Zbog svog temperamenta i hrabrosti govorilo se da je „više stvoren za vojvodu nego za vladiku“. Zarobljen je tokom ratnih dešavanja, a od strane bugarskih okupacionih vlasti interniran u Bugarsku 1915. godine gde je umro pod nedovoljno razjašnjenim okolnostima.

IZVORI: Nićifor Perić, mitropolit raško-prizrenski i skenderijski (1901-1911), Časopis za istorijska istraživanja (30), 2019, Aleksandar Novakov i Nedeljko V. Radosavljević; Gospodin Nićifor Perić, Bosanka Vila, Sarajevo, 15.12.1907; www.eparhija-prizren.com, Istorija eparhije; Srpski sion, Sremski Karlovci, 4.2.1901